

Oorsprong en evolutie van het sociaal statuut der zelfstandigen

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

OP WEG NAAR HET SOCIAAL STATUUT

STAP VOOR STAP

1937
gezins-
bijlagen

VERPLICHTE GEZINSBIJSLAGENVERZEKERING

WET 10 JUNI 1937

- ▶ eigen, verplichte verzekering
 - ▶ vele zelfstandigen waren niet bij machte om hun grote gezinnen behoorlijk te onderhouden
 - ▶ prijskortingen om omzet te verhogen zouden normale concurrentie verstoren
 - ▶ onderlinge solidariteit bevorderen

- ▶ budget?
 - ▶ trapsgewijze invoering
 - ▶ echte start: jaren '50

OP WEG NAAR HET SOCIAAL STATUUT

STAP VOOR STAP

1937
gezins-
bijlagen

1956
pensioen

VERPLICHTE PENSIOENVERZEKERING

WET 30 JUNI 1956

Wet 30 juni 1956

munterosie en economische concentraties
bodempensioen
individuele kapitalisatie

KB. nr. 1, 26 maart 1981

wettelijk aanvullend pensioen
buitenwettelijk aanvullend pensioen
WAPZ 2002

gelijke pensioenleeftijd en –berekening
M/V

KB 30 januari 1997

pensioen i.f.v. beroepsinkomsten
+ minimumpensioen

Wet 15 mei 1984

OP WEG NAAR HET SOCIAAL STATUUT

STAP VOOR STAP

1937
gezins-
bijlagen

1956
pensioen

1963:64
geneeskundige
verzorging

1963:71
arbeids-
ongeschiktheid

VERPLICHTE ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

WET 9 AUGUSTUS 1963

▢ integratie in de werknemersverzekering, maar in eigen beheer

▢ 1964: verzekering voor geneeskundige verzorging

- alleen grote risico's verplicht verzekerd
- inspraak in organen van RIZIV

▢ 1971: arbeidsongeschiktheidsverzekering

- carenzperiode van 6 maand
- lage forfaitaire uitkeringen
- eigen beheerscomité in Dienst uitkeringen van het RIZIV

GEBOORTE VAN HET SOCIAAL STATUUT

STAP VOOR STAP

1937
gezins-
bijlagen

1956
pensioen

1963:64
geneeskundige
verzorging

1967
voor wie
bijdragen
door wie

1963:71
arbeids-
ongeschiktheid

HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

KB NR. 38, 27 JULI 1967

▢ toepassingsgebied

- ▢ zelfstandigen: fiscaalrechtelijke criterium aangevuld met sociaalrechtelijke criterium
 - 2016: dienstverrichters in platformeconomie worden uitgesloten onder bepaalde voorwaarden
- ▢ helpers: bijdragedruk op familiebedrijven verlichten
 - 2005: meewerkende echtgenoten worden verplicht aangesloten

▢ bijdragen op nettoberoepsinkomsten

- ▢ overeenkomstig fiscale wetgeving
- ▢ meegedeeld door fiscus

▢ instellingen

- ▢ kinderbijslagkassen + pensioenkassen → socialeverzekeringsfondsen
- ▢ Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Zelfstandigen + Rijksdienst voor de pensioenen der zelfstandigen
 - → **Rijksdienst** voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen
 - → **Rijksinstituut** voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen

HET SOCIAAL STATUUT: EEN BLOEIENDE BOOM DIE OOK TAKKEN VERLIEST

1937
gezinsbijslagen

1956
pensioen

1963:64
geneeskundige
verzorging

1967
voor wie
bijdragen
door wie

1963:71
arbeidsonge-
schiktheid

1996
faillissements-
verzekering

2006
gezin en
beroep

2014

2007

ouderschap

overbruggings-
recht

moederschapshulp
mantelzorgverlof,...

MEER WETEN?

P. Heyrman, J. Colla en N. Lambrichts

De sociale zekerheid van zelfstandigen in België 1937-2017.
Solidariteit en verantwoordelijkheid

Zenito, i.s.m. KADOC-KU Leuven, 2017